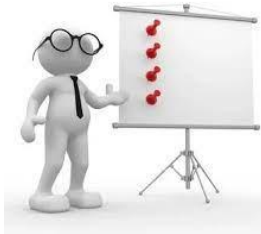

Змістовий модуль 3. ПРОЦЕДУРА ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ СТВОРЕННЯ ТА ПЕРВИННОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 7. Легітимація суб'єктів підприємництва

- 1) Поняття та стадії легітимації суб'єкта підприємницької діяльності.
- 2) Правове значення і зміст державної реєстрації суб'єктів підприємництва.
- 3) Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності.
- 4) Дозвільні процедури у сфері підприємництва.
- 5) Облікове відображення реєстрації підприємства.
- 6) Вибір системи оподаткування підприємства: обліковий аспект.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття:

Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» (надалі – Закон про реєстрацію):

1. Система органів у сфері державної реєстрації. Практично всі громадські формування реєструються Міністерством юстиції України та його територіальними органами, зокрема:

- Міністерство юстиції України реєструє політичні партії та деякі інші громадські формування зі статусом всеукраїнських або з іноземним елементом, серед яких всеукраїнські професійні спілки, їхні об'єднання, всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців; відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій, постійно діючі третейські суди, засновниками яких є всеукраїнські громадські організації, всеукраїнські творчі спілки;

- територіальні органи Міністерства юстиції України обласного рівня відповідно проводять державну реєстрацію обласних, регіональних і республіканських професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, обласних, республіканських, міських організацій роботодавців та їх об'єднань, постійно діючих третейських судів;

- районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції відповідають за державну реєстрацію громадських об'єднань, їхніх відокремлених підрозділів, громадських

об'єднань, що не мають статусу юридичної особи, місцевих та первинних професійних спілок, їх організацій та об'єднань, структурних утворень політичних партій, регіональних (місцевих) творчих спілок, територіальних осередків всеукраїнських творчих спілок, місцевих організацій роботодавців та їх об'єднань, підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання.

Всі інші юридичні особи та фізичні особи-підприємці реєструються:

- виконавчими органами сільських, селищних та міських рад, районними державними адміністраціями. Для набуття повноважень з державної реєстрації виконавчі органи сільських, селищних та міських рад (крім міст обласного та/або республіканського значення) повинні прийняти відповідне рішення;

- нотаріусами;

- акредитованими суб'єктами. Закон про реєстрацію встановлює, що акредитованим суб'єктом може бути юридична особа публічного права, у трудових відносинах з якою перебуває не менше ніж три державних реєстратори та яка уклала договір страхування цивільно-правової відповідальності та договір з іншим суб'єктом державної реєстрації. Очевидно, що тут йдеться про можливість надання повноважень з державної реєстрації комплексним центрам надання адміністративних послуг і т. п.

На виконання положень Закону про реєстрацію Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 25.12.2015 р. № 1130 «Про затвердження Порядку акредитації суб'єктів державної реєстрації та моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації», якою врегульовано умови, підстави та процедуру проведення акредитації суб'єктів державної реєстрації, моніторингу відповідності таких суб'єктів вимогам акредитації і перелік документів, необхідних для її проведення.

Додатково Міністерством юстиції України видано наказ від 29.12.2015 р.

№ 2790/5 «Про врегулювання відносин, пов'язаних зі статусом державного реєстратора», яким визначено кваліфікаційні вимоги до державного реєстратора, зразок та опис печатки державного реєстратора.

2. Запроваджено портал електронних сервісів та персонального кабінету юридичної особи, громадського формування та фізичної особи-підприємця.

Портал електронних сервісів забезпечує:

- подання документів в електронній формі для державної реєстрації, ліцензування видів господарської діяльності, видачі документів дозвільного характеру;

- контроль за повнотою заповнення заяви про державну реєстрацію, ліцензування видів господарської діяльності, видачі документів дозвільного характеру;

- перегляд стану розгляду поданих документів;

- доступ до відомостей та документів, визначених Законом про реєстрацію;
- оприлюднення результатів надання адміністративних послуг;
- формування та подання запитів в електронній формі про надання витягів;
- перегляд, копіювання та роздрукування виписки, витягу, інших документів та відомостей з Єдиного державного реєстру;
- сплату адміністративного збору та оплати надання відомостей з Єдиного державного реєстру з використанням платіжних систем через мережу Інтернет у режимі реального часу;
- функціонування персонального кабінету;
- доступ державних органів, у тому числі судів, органів Національної поліції, органів прокуратури, органів Служби безпеки України, а також органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб до відомостей з Єдиного державного реєстру;
- проведення інших операцій, визначених Законом про реєстрацію.

Запровадження порталу електронних сервісів та персональних кабінетів фактично переводить процес державної реєстрації у режим реального часу та в електронну форму. Варто зацентувати увагу на введенні у сферу державної реєстрації принципу екстериторіальності. Його суть полягає у можливості прийняття документів для державної реєстрації та здійснення державної реєстрації в межах території України будь-яким суб'єктом державної реєстрації в межах компетенції незалежно від місця знаходження реєстраційної справи.

3. Створення Єдиного державного реєстру для юридичних осіб, громадських формувань та фізичних осіб-підприємців, а також розширення переліку відомостей, які відображатимуться у цьому реєстрі.

Єдиний державний реєстр повинен об'єднати кілька окремих реєстрів, зокрема: Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, Єдиний реєстр громадських формувань, Реєстр громадських об'єднань, Єдиний реєстр підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, Єдиний реєстр арбітражних керуючих, Реєстр постійно діючих третейських судів, а також з 01.01.2017 – Єдиний ліцензійний реєстр та Реєстр документів дозвільного характеру.

4. Запровадження інституту зупинення розгляду документів, поданих для державної реєстрації.

Законом про реєстрацію передбачено можливість зупинення розгляду документів, поданих для державної реєстрації, на строк що становить 15 календарних днів з дати їх подання.

Визначено вичерпний перелік підстав для зупинення, а саме:

- подання документів або відомостей не в повному обсязі;
- невідповідність документів вимогам до оформлення, що передбачені Законом про реєстрацію;
- невідповідність відомостей, зазначених у заяві про державну реєстрацію,

відомостям, зазначеним у документах, поданих для державної реєстрації, або відомостям, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

- невідповідність відомостей, зазначених у документах, поданих для державної реєстрації, відомостям, що містяться в Єдиному державному реєстрі;

- невідповідність реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта) відомостям, наданим в рамках інформаційної взаємодії;

- несплата адміністративного збору або сплата не в повному обсязі;

- подання документів з порушенням встановленого законодавством строку для їх подання.

Таким чином, заявнику надається можливість протягом 15 календарних днів усунути підстави для зупинення розгляду документів (виправити помилки), поданих для державної реєстрації.

5. Збільшено розмір адміністративного збору за вчинення реєстраційних дій та запроваджено диференційовану систему ставок.

Законом про реєстрацію встановлено ставки адміністративного збору за державну реєстрацію та надання відомостей з Єдиного державного реєстру.

Так, адміністративний збір, який справляється за державну реєстрацію відчутно зріс, для прикладу, якщо за державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу у 2015 р. сплачувалося 60 грн. 90 коп., то у 2016 р. така послуга становить 413 грн. 40 коп.

Для стимулювання електронного документообігу встановлюється знижена ставка адміністративного збору, у розмірі 75 % від встановленої законом, за державну реєстрацію на підставі документів, поданих в електронній формі.

Законом про реєстрацію обмежено можливості для отримання виписок, оскільки останні видаються лише за результатами проведення реєстраційних дій та для проставлення апостилю. У всіх інших випадках видаватиметься лише витяг. Окрім цього, Законом про реєстрацію передбачено можливість проведення державної реєстрації у скорочені строки в порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України. В свою чергу, постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. № 1133 «Про надання послуг у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у скорочені строки» зафіксовано, що реєстрація змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, крім внесення змін до інформації про здійснення зв'язку з юридичною особою; змін до відомостей про прізвище, ім'я, по батькові або місцезнаходження фізичної особи-підприємця здійснюється протягом шести годин після

надходження документів, поданих для державної реєстрації, крім вихідних та святкових днів, – у подвійному розмірі адміністративного збору за відповідну реєстрацію (що становить для юридичних осіб 830 грн. при поданні паперових документів), а при реєстрації протягом двох годин – у п'ятикратному розмірі адміністративного збору за відповідну реєстрацію (2 070 грн.).

Основи реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності у запитаннях та відповідях сформовано у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 Реєстрація суб'єкта підприємницької діяльності (запитання-відповідь)

Які органи здійснюють реєстрацію бізнесу?	Нотаріуси, органи місцевого самоврядування та держадміністрації.
Чи можу я живучи в Одесі зареєструвати юридичну особу, ФОП в Харкові?	Так, реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб підприємців здійснюється незалежно
Чи збереглась відмінність між реєстрацією фізичних та юридичних осіб?	Ні, зараз для реєстрації правила однакові для всіх.
Чи електронна реєстрація суб'єктів господарювання є обов'язковою для всіх?	Ні це ваше право, а не обов'язок.
Чи може реєстратор допомогти із заповнення заяви про реєстрацію?	Так, якщо ви цього хочете
Це правда що всі виписки з державного	Так, через Портал електронних сервісів.

6. Передбачено можливість адміністративного оскарження реєстраційних дій, відмови в державній реєстрації, бездіяльності державного реєстратора.

Окрім судового, запроваджується процедура адміністративного оскарження рішень, дій або бездіяльності державного реєстратора та/або територіальних органів Міністерства юстиції України.

Міністерство юстиції України розглядає скарги на проведені державним реєстратором реєстраційні дії (крім випадків, якщо такі реєстраційні дії проведено на підставі рішення суду), а також на рішення, дії або бездіяльність територіальних органів Міністерства юстиції України.

Територіальний орган Міністерства юстиції України за територіальним принципом розглядає скарги на рішення (крім рішення, згідно з яким проведено реєстраційну дію), дії або бездіяльність державного реєстратора, а також на дії або бездіяльність суб'єктів державної реєстрації. Загальний строк розгляду

скарги не може перевищувати 45 календарних днів.

Приклад :

Кореспонденція рахунків з обліку формування статутного капіталу господарських товариств

	Зміст господарської операції	Лт	Кт
	2	3	4
<i>Формування статутного капіталу акціонерних товариств</i>			
	Надходження внесків (коштів) від засновників акціонерного товариства до його державної реєстрації в оплату вартості придбаних акцій до дати затвердження результатів розміщення першого випуску акцій	10, 11, 12, 14, 20, 22, 28, 30,31	404
	Відображення суми податкового кредиту з ПДВ при отриманні від засновників (учасників) основних засобів, нематеріальних активів, запасів тощо	641	404
	Відображення величини статутного капіталу після державної реєстрації акціонерного товариства у розмірі, який затверджений його статутом	404	401
	Укладення з депозитарієм цінних паперів договору про обслуговування емісії акцій або з реєстратором іменних цінних паперів договору про ведення реєстру власників іменних цінних паперів (прийняття рахунку на оплату)	443	685
	Оплата з поточного рахунку послуг депозитарію (реєстратора іменних цінних паперів)	685	311
	Повернення внесків засновникам (учасникам) у випадку, коли створення товариства не відбулося	404	10, 11, 12, 14, 20, 22, 28, 30,31,
	Відображення емісійного доходу, який виникає від перевищення ціни реалізації (первинного розміщення) акцій над їх номінальною вартістю	404	421
<i>Формування статутного капіталу товариств з обмеженою відповідальністю</i>			
	Відображення, і величини статутного капіталу ТОВ після його державної реєстрації	46	401
	Надходження внесків від засновників у покриття своїх зобов'язань з формування статутного капіталу у вигляді грошових коштів та інших активів	Рахунки активів	46
	Відображення суми перевищення справедливої вартості основних засобів, нематеріальних та інших активів над вартістю внеску до статутного капіталу товариства, зафіксовану статутом	Рахунки відповідних активів	422

	Відображення суми податкового кредиту з ПДВ при отриманні від засновників основних засобів, нематеріальних активів, запасів тощо	641	46
	Відображення витрат засновників зі створення ТОВ і формування його статутного капіталу	422, 443	685
	Оплата засновникам витрат, пов'язаних зі створенням ТОВ	685	311

Завдання для виконання роботи

Необхідно зайти за посиланням на сайт програми дистанційного навчання ЗНУ та ознайомитись з навчальним матеріалом

QR-кодсторінки <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13291#section-2>

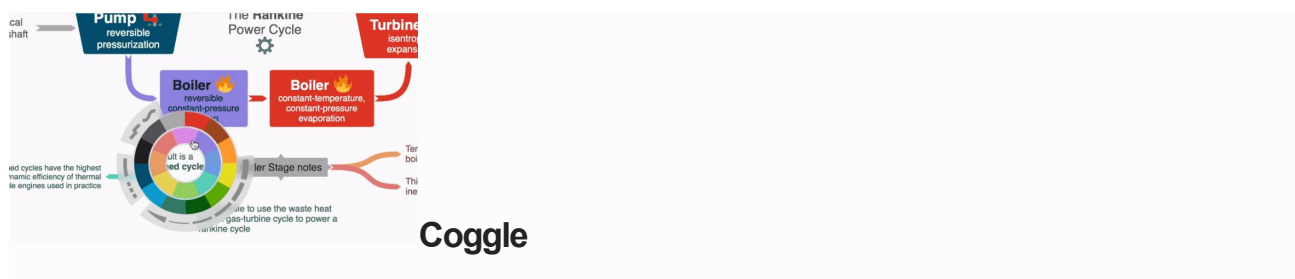
Контрольні запитання:

1. Дайте визначення процесу реєстрації підприємства.
2. Які зміни відбулись у законодавстві щодо реєстрації підприємств?
3. Хто може здійснювати державну реєстрацію підприємства?
4. Які функції виконує портал електронних сервісів?
5. Які види господарських товариств вам відомі? Які їх особливості?
6. Які функції статутного капіталу?
7. Яке майно не може бути внесеним до статутного капіталу?
8. Особливості обліку статутного капіталу акціонерного товариства.
9. Особливості обліку статутного капіталу приватного підприємства.
10. Назвіть позитивні аспекти та недоліки спрощеної системи оподаткування.

Інтерактивні вправи

Побудувати ментальну карту на тему “Процес реєстрації ТОВ/ФОП”

Перейдіть за посиланням та завантажте програму для побудови ментальної карти

<https://chrome.google.com/webstore/detail/coggle-collaborative-mind/hbcapocoafbfccjgdgammadkndakcfoi?hl=uk> ,

Практичне завдання до модуля 3

Необхідно виконати одне з чотирьох завдань (по номеру в журналі).

Завдання 1

ТЗОВ «АВС» зареєструвало статутний капітал в розмірі 75 000 грн. Для кожного учасника (всього учасників троє) становить 25 000 грн. При реєстрації два учасника внесли внески в статутний капітал в розмірі 12 500 грн. кожний і один учасник вніс 20 000 грн.

Визначити розмір неоплаченого капіталу та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку. Результати оформити в таблицю 1.

Таблиця 1

№ з/п	Зміст операції	Сума	Кореспонденція рахунків	
			Дт	Кт
1.	Відображено розмір статутного капіталу: внесок учасника А внесок учасника В внесок учасника С	25000 25000 25000		
2.	Внесена частина внеску учасником А через банк	12500		
3.	Внесена частина внеску учасником В через банк	12500		
4.	Внесена частина внеску учасником С через банк	20000		

Завдання 2.

Загальними зборами акціонерного товариства прийнято рішення про зменшення статутного капіталу на 100 000 грн. шляхом викупу і

анулюванням 25 000 шт. власних акцій. При цьому акції викупляються за ціною 3 грн., а їх номінальна вартість 4 грн. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку. Результати оформити в таблицю 2.

Таблиця 2

№ з/п	Зміст операції	Сума	Кореспонденція рахунків	
			Дт	Кт
1.	Викуплені акції власної емісії	75000		
2.	Виплачена компенсація вартості акцій	75000		
3.	Погашені викуплені акції	100000		
4.	Перевищення номінальної вартості акцій над купівельною віднесено на збільшення додаткового капіталу	250000		

Завдання 3.

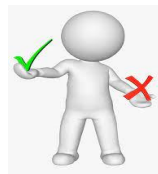
Підприємство виступило одним із засновників товариства з обмеженою відповідальністю. Згідно з засновницькими документами воно вносить до статутного капіталу ТОВ сировину, закупівельна вартість якої з ПДВ 12 тис.сгрн. та грошові кошти у сумі 5 тис. грн. Частка у статутному капіталі ТОВ складає 60 %.

Скласти бухгалтерські записи з придбання сировини та передачі сировини і коштів у статутний капітал ТОВ. Вказати первинні документи, які необхідні для відображення даних господарських операцій в обліку.

Завдання 4.

При заснуванні ПАТ оголошено статутний капітал у розмірі 1,3 млн. грн. і здійснено випуск 30 привілейованих 10 % акцій номіналом 1000 грн. та 1000 простих акцій по 1000 грн. Реалізовано всі привілейовані акції за номінальною вартістю та 700 простих по 1050 грн. за одну. Нерозподілений прибуток ПАТ за рік становив 60 тис. грн., за рахунок якого нараховані і виплачені 45 тис. грн. дивідендів.

Розрахувати суми дивідендів на привілейовані та прості акції всього та на 1 акцію, розмір власного капіталу на кінець року та зробити можливі бухгалтерські проводки.

Тестові завдання до модуля 3

- Які засновницькі документи підтверджують статус юридичної особи?
  - статут підприємства.
  - підприємницька угода.
  - організаційно-правова форма.

г) установчий договір.

2. Що таке офіційно зареєстрований документ, регламентуючий діяльність юридичної особи?

а) угода (договір).

б) статут.

в) установчий договір.

г) оренда.

3. Що таке сукупність грошових коштів та майна, яка необхідна для організації та початку функціонування фірми?

а) майно засновників фірми.

б) статутний капітал фірми.

в) резервний капітал фірми.

г) страховий фонд фірми.

4. Який мінімальний обсяг статутного капіталу встановлений для акціонерного товариства?

а) 100 мінімальних заробітних плат.

б) 625 мінімальних заробітних плат.

в) 750 мінімальних заробітних плат.

г) 1250 мінімальних заробітних плат.

д) 1500 мінімальних заробітних плат.

5. Який мінімальний обсяг статутного капіталу встановлений для всіх господарських товариств (крім акціонерного товариства)?

а) 100 мінімальних заробітних плат.

б) 625 мінімальних заробітних плат.

в) не обмежений.

г) 1250 мінімальних заробітних плат.

д) 1500 мінімальних заробітних плат.

6. Де відбувається державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності?

а) за місцем їх діяльності.

б) за місцем реалізації основної продукції.

в) за місцезнаходженням або за місцем проживання.

г) за будь-якою адресою.

7. У який строк видається свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності.

а) протягом п'яти робочих днів.

б) протягом десяти робочих днів.

в) протягом п'ятнадцяти робочих днів.

г) у місячний строк.

8. Для початку підприємницької діяльності підприємству потрібен:

а) страховий фонд;

б) кредит банку;

в) статутний капітал;

г) усе перелічене.

9. Для всіх господарських товариств спільним є те, що вони діють на основі:

- а) статуту та установчого договору;
- б) установчого договору;
- в) статуту;
- г) бізнес-плану.

10. Рішення товариства про зміни розміру статутного капіталу вступає в силу:

- а) після відображення в Балансі;
- б) після відображення в засновницьких документах;
- в) з дня внесення цих змін до державного реєстру.

Порядок подання завдання

Завдання виконайте в Word файлі , збережіть файл під назвою Пр3_Прізвище і подайте на оцінювання в Moodle

QR-кодсторінки <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13291#section-2>